

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Ministerie van Justitie en Veiligheid
T.a.v. de minister voor
Rechtsbescherming
Dhr. F.M. Weerwind
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Afdeling Strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

(088) 3610000
www.rechtspraak.nl

datum 3 maart 2023
contactpersoon
doorkiesnummer
e-mail
ons kenmerk UIT 13507 STRA/AK
onderwerp Stand van zaken projecten innovatie en maatschappelijk
effectieve rechtspraak

Geachte heer Weerwind,

Inleiding

Overall in het land bedenken rechters en andere professionals manieren om hun werk beter te laten aansluiten bij de behoeften van de samenleving. De Rechtspraak experimenteert inmiddels al een aantal jaar met deze ideeën in de vorm van innovatieve pilots onder de noemer 'maatschappelijk effectieve rechtspraak' (MER). Daarbij staat altijd de rechtzoekende centraal. Maar er zijn ook andere innovaties. In dit memo presenteren wij een overzicht van deze pilots en informeren wij u over de laatste stand van zaken.

De belangrijkste ontwikkelingen kort op een rij:

- De organische uitbreiding van Wijkrechtspraak. Daarbij wordt aangesloten bij de 16 krachtwijken van het programma Preventie met gezag, waaruit ook de middelen voor deze uitbreiding komen.
- De uitbreiding van de inzet van de schuldenfunctionaris. Het doel is binnen afzienbare tijd de schuldenfunctionaris rechtspraakbreed te kunnen inzetten.
- In het kader van informatievoorziening is er veel aandacht geweest voor publiceren uitspraken en toegankelijke communicatie.
- In het kader van de Modernisering van het wetboek van Strafvordering en de Innovatiewet strafvordering wordt in enkele pilots geëxperimenteerd met toekomstige wetgeving. Er zijn meerdere pilots van start gegaan.
- Ook Tijdsige Rechtspraak heeft weer de nodige stappen gezet.

Nu steeds meer grote pilots met een evaluatie worden afgerond, breekt voor de Rechtspraak een nieuwe fase aan. Niet alleen experimenteren, maar daarnaast ook implementeren. Uitbreiding van een pilotwerkwijze naar andere gerechten brengt nieuwe uitdagingen met zich mee. Hoe kan van de opgedane kennis zo veel mogelijk worden geprofiteerd? Voor de uitbreiding van de Schuldenfunctionaris is bijvoorbeeld een startpakket opgesteld. Wat voor soort mensen heb je nodig voor implementatie? De start van een projectenpool met projectleiders en -secretarissen binnen de Rechtspraak per 1 januari 2023 komt wat dat betreft op een uitstekend moment. Dit zijn een paar van

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 maart 2023
kenmerk UIT 13507
pagina 2 van 9

de ontwikkelingen in 2022.

Deze brief zal de laatste in deze vorm zijn. In de toekomst zullen we op een andere wijze informeren over innovatie(ve projecten) binnen de Rechtspraak.

Informatievoorziening

Publiceren uitspraken

Deze zomer is een uitgebreide analysefase afgerond. Daarbij is onder andere vastgesteld dat de Rechtspraak in 42% van de zaken geen uitspraak doet. Dat zijn voornamelijk bewindvoeringszaken. In ongeveer van 236.000 zaken doet de rechter een op schrift vastgelegde uitspraak met een geïndividualiseerde motivering. Het programma richt zich in eerste instantie op het zoveel mogelijk publiceren van deze uitspraken. Daarnaast is uitgebreid gesproken met afnemers van uitspraken om hun behoeften in kaart te brengen. Parallel loopt er een traject met het ministerie van Justitie en Veiligheid voor een wettelijke regeling voor het publiceren van uitspraken. Tot slot is de pilot geautomatiseerd pseudonimiseren van uitspraken uitgebreid naar vier gerechten. Begin 2023 wordt besloten of deze voorziening landelijk uitgerold gaat worden.

Aanpak toegankelijke communicatie

De toegang tot de rechter is een grondrecht. Het is daarom belangrijk dat de Rechtspraak voor iedere burger fysiek, telefonisch én digitaal goed bereikbaar is. De 'Strategie (digitaal) toegankelijke rechtspraak' biedt het kader om hieraan uitvoering te geven. De Aanpak Toegankelijke Communicatie (ATC) is een samenwerkingsverband tussen IVO, LDCR, Bureau Raad en de gerechten. Dit initiatief heeft in 2022 goede resultaten geboekt, zoals op rechtspraak.nl de digitale keuzehulp en het schrijfmantje voor burgers die een incassodagvaarding ontvangen, maar ook een webinar met praktische informatie voor nieuwe familiale bewindvoerders. Daarnaast werkt ATC aan de ontwikkeling van een papieren 'bijsluiter' met uitleg over de stappen in de procedure in begrijpelijke taal die wordt meegestuurd met dagvaardingen.

De communicatie met burgers wordt de komende jaren stapsgewijs – zaakstroom voor zaakstroom – verbeterd. Met behulp van kwantitatief en kwalitatief onderzoek wordt eerst de begrijpelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de huidige communicatiemiddelen gemeten. Op basis van deze kennis worden de bestaande communicatiemiddelen geoptimaliseerd en komen we tot toepassingen waardoor we rechtzoekenden beter kunnen helpen, zoals met de papieren 'bijsluiter', en digitale hulpmiddelen in het nieuwe webportaal. We nemen de rechtzoekenden bij de hand en helpen hen bij hun juridische procedure. Op die manier maken we de rechtspraak voor iedere burger toegankelijk.

Tijdige Rechtspraak

De Rechtspraak wil de duur van rechtszaken verkorten en rechtzoekenden beter informeren over de verschillende stappen tijdens een rechtszaak zodat zij weten hoe de procedure verloopt en wanneer ze een uitspraak krijgen. Samen werken de gerechten daarom aan 'tijdige rechtspraak'. Sinds de start van het programma is er binnen alle gerechten een duidelijke veranderbeweging op gang gekomen. Er wordt op verschillende plekken structureel meer samengewerkt, onder andere om een deel van de achterstanden sneller af te handelen met behulp van de landelijke inloopkamer. Er zijn tal van nieuwe initiatieven ontplooid die variëren van meer regievoering door de rechter en het doen van een mondelinge uitspraak tot het professionaliseren van het rooster- en planproces. Er is ook meer zicht gekomen op het verloop van zaken door nieuwe landelijke dashboards met management informatie. De communicatie naar de rechtzoekenden wordt verbeterd door aanpassingen van de brievensets waarin veel duidelijker staat aangegeven welke stappen er in het proces te verwachten zijn en welke actie er

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 maart 2023
kenmerk UIT 13507
pagina 3 van 9

van een rechtzoekende wordt verwacht. Met behulp van twee promovendi van de Universiteit Twente worden wiskundige modellen ontwikkeld die de Rechtspraak helpen om de instroom te voorspellen en proactief de capaciteit daarop in te richten. De eerste voorzichtige resultaten zijn bereikt, maar het is ook duidelijk geworden dat er meer tijd nodig is om de tijdige rechtspraak doelen te bereiken. Corona heeft ook de Rechtspraak op achterstand gezet. Daarom blijft tijdige rechtspraak de komende jaren een belangrijke prioriteit.

Modernisering Wetboek van Strafvordering

De Innovatiewet Strafvordering maakt het mogelijk om vooruitlopend op de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering te experimenteren met regelingen uit dat wetsvoorstel. Alle pilots waaraan de Rechtspraak actief deelneemt zijn vanaf 1 oktober 2022 gestart met uitzondering van de pilot Audiovisuele registratie (hierna: AVR), die gefaseerd in de maanden daarna is gestart op verschillende locaties.

In het onderstaande wordt kort ingegaan op de verschillende pilots.

a. Pilot Gegevens na inbeslagneming

Openbaar Ministerie en Politie hebben inmiddels gebruik gemaakt van de nieuwe bevoegdheden. Ook medewerkers van de Rijksrecherche zijn inmiddels betrokken en worden opgeleid om de nieuwe bevoegdheden te kunnen toepassen. Bij de Rechtspraak heeft dit geleid tot aangepaste machtigingen, en opleiding voor de rechters-commissaris.

b. Pilot Bevoegdheden van de hulpofficier van justitie

De Rechtspraak is aangesloten bij de pilot in verband met de doorwerking van de nieuwe bevoegdheden bij beslissingen ter terechtzitting.

c. Pilot Mediation

De pilot Mediation bestaat uit een deelpilot bij de rechtbank Zeeland-West-Brabant, die betrekking heeft op ernstige verkeersdelicten en een deelpilot in Oost-Nederland (rechtbanken Gelderland en Overijssel), die betrekking heeft op jeugdigen. Op laatstgenoemde rechtbanken in Oost-Nederland is inmiddels eenmaals een eindezaakverklaring uitgesproken. Bij beide deelpilots wordt gewerkt aan uitbreiding van de scope.

d. Pilot prejudiciële vragen

De Hoge Raad heeft een digitale handreiking gemaakt ten aanzien van het proces. De Rechtspraak heeft eveneens een handreiking gemaakt voor het stellen van, en de interne procedure rond prejudiciële vragen. De eerste prejudiciële vragen zijn in de eerste week van januari 2023 door de Hoge Raad ontvangen.

e. Pilot AVR

Verschiedende deelpilots worden uitgevoerd op verschillende locaties in het land bij enkele rechtbanken en hoven. Er is een pilotdeel dat zich richt op camerabeelden en opnames van verhoren.

Een ander pilotdeel richt zich op de (audio) opname van de zitting bij de rechtbank Limburg en het gerechtshof 's-Hertogenbosch. Daarbij wordt o.a. speech to text technology beproefd. De kwaliteit van die techniek is nog niet voldoende en daarom is nog deze pilot nog niet gestart.

Maatschappelijk effectieve rechtspraak

We onderscheiden bij maatschappelijk effectieve rechtspraak vier stromingen van innovatieve pilots:

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 maart 2023
kenmerk UIT 13507
pagina 4 van 9

1. de eenvoudige civiele procedure, waarbij de focus ligt op snelle, toegankelijke en betaalbare rechtspraak voor civiele geschillen,
2. multiproblematiek/wijkrechtspraak, een stroming die tot doel heeft om effectief bij te dragen aan het oplossen van uiteenlopende, meervoudige problemen van mensen in de wijk,
3. schulden, een aanpak om schuldenproblematiek terug te dringen, en
4. complexe scheidingen, gericht op het verminderen van conflicten als mensen uit elkaar gaan.

Bij projecten binnen de vier stromingen gaat er extra aandacht uit naar experimenteren met laagdrempelige toegang tot de rechter en het oplossen van het probleem achter het geschil.

DE EENVOUDIGE CIVIELE PROCEDURE

In deze pilots ligt de focus op snelle, toegankelijke en betaalbare rechtspraak voor civiele geschillen. Partijen kiezen samen (gezamenlijkheidsvereiste) voor een eenvoudige procedure op basis van artikel 96 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De rechter onderzoekt samen met partijen of ze er onderling uit kunnen komen. Lukt dat niet? Dan hakt de rechter alsnog de knoop door. Een deel van de meerwaarde van de pilots is erin gelegen dat zij ervoor zorgen dat maatschappelijke conflicten die anders niet bij de rechter zouden komen, nu wel door de rechter worden behandeld. Omdat de eerste ervaringen met deze pilots positief zijn, maar het aantal zaken achterblijft bestaat de wens om te onderzoeken of ook bij verplichte toepassing van een procesrechtelijk alternatief (dus zonder gezamenlijkheidsvereiste) de ervaringen positief zullen zijn. Daarom wordt er gewerkt aan een vervolg voor deze werkwijze onder de Tijdelijke experimentenwet Rechtspleging via de AMvB Nabijheidsrechter, waaraan de rechtbanken Rotterdam, Zeeland-West-Brabant en Overijssel zullen deelnemen. Op basis van de uitkomsten van dit experiment zal worden besloten of een procesrechtelijk alternatief in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering kan worden opgenomen.

Wijkrechter Den Haag – rechtbank Den Haag

De wijkrechter richt zich op civiele geschillen tussen inwoners in de wijk. De meeste zaken gaan over burenruzies, overlast, woninggebreken en VvE-geschillen. Uitgangspunt in deze pilot is om zittingen bij mensen thuis te laten plaatsvinden. De pilot is in 2021 geëvalueerd. Op basis daarvan is besloten de pilot voor te zetten in afwachting van de resultaten van de Nabijheidsrechter.

Rotterdamse regelrechter – rechtbank Rotterdam

De meeste zaken bij de Regelrechter gaan over WWW-zaken: Wonen (huur- en burengeschillen), Werken (arbeidsconflicten), Winkelen (consumentenzaken). Burgers en bedrijven kunnen een juridisch relatief eenvoudig civiel geschil aan de Regelrechter voorleggen.

De pilot is in 2021 geëvalueerd. Op basis daarvan is besloten de pilot voor te zetten in afwachting van de resultaten van de Nabijheidsrechter. Daarnaast zal in 2023 bij de rechtbank Zeeland-West-Brabant de pilot de Zeeuwse Regelrechter van start gaan naar het voorbeeld van de Rotterdamse Regelrechter en Haagse wijkrechter.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 maart 2023
kenmerk UIT 13507
pagina 5 van 9

Overijsselse Overlegrechter – rechtbank Overijssel

De Overijsselse Overlegrechter behandelt onder andere geschillen die gaan over burenruzies, consumenten, geldvorderingen, schades, huur of arbeid. De Overlegrechter bezoekt samen met een juridisch medewerker regelmatig de locaties waar de problemen zich afspelen. Na een locatiebezoek wordt de zaak ter plaatse of in de rechtbank verder met partijen besproken.

MULTI-PROBLEMATIEK – Wijkrechtspraak

Wijkrechtspraak pilots hebben als doel om effectief bij te dragen aan het oplossen van uiteenlopende, meervoudige problemen van mensen in bepaalde wijken en daarmee het verbeteren van de veiligheid, de leefbaarheid en het maatschappelijk welzijn in die wijken.

Het uitgangspunt van deze pilots is dat er integraal wordt gekeken naar de verschillende problemen (en rechtszaken) van iemand die bij de rechter komt. Door een integrale en gecoördineerde aanpak wordt gezocht naar een duurzame oplossing. Binnen deze pilots werkt de rechtspraak nauw samen met andere professionele instanties, zoals het OM, gemeentes, advocatuur, wooncorporaties, GGZ en hulpverlening. Deze pilots zetten in op een actieve rol van de rechter: regie met gezag. Zaken worden integraal behandeld en de rechter kijkt welke beslissingen nodig zijn om de problemen effectief aan te pakken.

Uit de evaluaties van Wijkrechtbank Eindhoven van 2021 en Wijkrechtspraak op Zuid (Rotterdam) blijkt dat de intensieve ketensamenwerking, de integrale, persoonsgerichte aanpak en de regierol van de rechter positief worden beoordeeld. Daarom heeft de Rechtspraak besloten om wijkrechtspraak de komende jaren organisch uit te breiden en daarbij aan te sluiten bij het landelijke programma Preventie met gezag. De programmaorganisatie Wijkrechtspraak gaat rechtbanken ondersteunen bij het opzetten van nieuwe locaties. Hieronder kort een toelichting op de verschillende initiatieven die, met uitzondering van Huis van het Recht, vallen onder de noemer Wijkrechtspraak.

Wijkrechtspraak Oost-Brabant – rechtbank Oost-Brabant

Onder regie van een rechter werken organisaties zoals de gemeente, de politie, het Openbaar Ministerie, advocatuur, reclassering en diverse hulpverleningsinstanties in de wijkrechtbank Eindhoven samen aan zaken van betrokkenen met multiproblematiek. Ketenpartners werken samen om de problemen van betrokkenen in diverse leefgebieden samen met hem/haar/het gezin op te lossen. De wijkrechtbank Eindhoven behandelt zaken van verdachten van een (licht) strafbaar feit die kampen met diverse problemen. Ook worden er schuldenzaken behandeld, waarbij het gaat om zaken van mensen die bijvoorbeeld hun zorgpremie niet hebben betaald en andere problemen hebben.

De rechtbank Oost-Brabant en het Openbaar Ministerie Oost-Brabant zetten samen met onder andere de reclassering, gemeente Eindhoven en de advocatuur wijkrechtspraak voort onder de noemer wijkrechtspraak Oost-Brabant. De werkzame elementen en succesfactoren van de pilots wijkrechtbank Eindhoven en vonnisvoorstel vormen de basis.

Buurtrechter Venserpolder – rechtbank Amsterdam

De Buurtrechter Venserpolder is een initiatief van de rechtbank Amsterdam en de gemeente Amsterdam. De Amsterdamse wijk Venserpolder is een van de wijken waar relatief veel bewoners te maken hebben

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 maart 2023
kenmerk UIT 13507
pagina 6 van 9

met een stapeling van problemen. Wanneer de problemen leiden tot een gang naar de rechter, zal de buurtrechter, meer dan in een reguliere rechtszaak, alle problemen in samenhang met elkaar bekijken. Samen met de wijkbewoner én alle instanties die rond hem of haar actief zijn, gaat de Buurtrechter op zoek naar een effectieve en duurzame oplossing.

De zaken die de buurtrechter behandelt zijn zorgpremie-incasso-zaken, geringe strafbare feiten waarbij ook andere problematiek lijkt te spelen en leerplichtzaken. Daarnaast richt de buurtrechter zich op vroegtijdige interventies bij een huiselijk conflict, schoolverzuim of een vastgelopen hulpverleningstraject. Voor familiezaken is inmiddels ook een ingang ontworpen. De evaluatie loopt door in 2023.

Wijkrechtspraak op Zuid – rechtbank Rotterdam

Wijkrechtspraak op Zuid is een samenwerkingsverband van de rechtbank Rotterdam, het Openbaar Ministerie, de advocatuur, de gemeente Rotterdam (wijkteam) en politie. Daarnaast is er nauw contact met veel andere instanties in Rotterdam zoals het Zorg en Veiligheidshuis en het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Doelgroep van het project zijn kwetsbare burgers met problemen op meerdere leefgebieden. Instroom vindt plaats via het strafrecht of via het wijkteam: deze mensen zijn vaak niet in staat hun problemen zelfstandig op te lossen of de juiste hulp te vinden, en/of komen met justitie in aanraking vanwege lichtere vergrijpen. In deze pilot staat de leefwereld van de betrokkene centraal. Hierbij werken alle aangesloten organisaties nauw samen, ieder vanuit hun eigen rol, bevoegdheid en expertise. Aanpak en interventies worden op elkaar afgestemd, versterkt en versneld. Cruciaal daarbij is het Multi Disciplinair Overleg (MDO). Alle hulpverleners zitten dan bij elkaar om te bespreken op welke manier hulp voor een bewoner kan worden ingezet, en wat er aan de rechter kan en moet worden voorgelegd. De rechter krijgt dan de zaken voorgelegd op een zodanige manier dat de beslissingen die de rechter moet nemen, de bewoner werkelijk helpen bij het oplossen van zijn multiproblematiek. Om de benadering laagdrempelig te houden vinden MDO's en zittingen plaats in het Huis van de Wijk. De evaluatie is recent afgerond en de bevindingen worden meegenomen in het programma Wijkrechtspraak.

Wijkrechtspraak Tilburg – rechtbank Zeeland-West-Brabant

Sinds april 2022 is de rechtbank Zeeland-West-Brabant in gesprek met de gemeente Tilburg, het Openbaar Ministerie, de advocatuur en diverse hulpverleningsinstanties over de ontwikkeling van wijkrechtspraak in Tilburg-Noord (Stokhasselt en Heikant) en Tilburg-West (Wandelbos-Noord en 't Zand). Ook wordt gekeken naar Tilburg-Zuid (Groenewoud). Het idee is om het initiatief van wijkrechtspraak van onderop vorm te geven. Dat betekent: veel aandacht voor de mensen voor wie wijkrechtspraak bedoeld is. Hoe ziet hun leven eruit, waar lopen zij tegenaan, waarin kan wijkrechtspraak hun individuele leven, maar ook het samenleven in de wijk positief beïnvloeden? De verkenningsfase is rond de zomer van 2022 afgerond. In leerateliers is met de diverse ketenpartners per probleemgebied nagegaan hoe de problemen aan te pakken. Naar verwachting zal wijkrechtspraak Tilburg medio 2023 van start kunnegaan.

Huis van het recht – rechtbank Limburg

Het Huis van het Recht is een initiatief van de gemeente Heerlen, de rechtbank Limburg en het Juridisch Loket. Ook het Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, de woningcorporaties en de Heerlense sociale buurt- en expertiseteams hebben zich aangesloten. In het Huis van het Recht is ruimte om multiproblematiek met ketenpartners duurzaam aan te pakken. Het gaat om samenwerking met en verbinding tussen het sociale en het juridische domein. Mensen worden geholpen om de juiste weg te vinden naar de hulpverlenende organisaties. Door hulp en advies op maat wordt verdere escalatie van de problemen voorkomen. Heerlen is voor de duur van deze pilot aangewezen als zittingslocatie van de

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 maart 2023
kenmerk UIT 13507
pagina 7 van 9

rechtbank Limburg. De pilot loopt door totdat de evaluatie medio 2023 is afgerond.

SCHULDENAANPAK

De pilots Schuldenrechter en Schuldenloket zijn begin 2022 geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat de werkwijze met een schuldenfunctionaris van de rechtspraak goed werkt. De 'warme' overdracht [van het dossier?] door de schuldenfunctionaris aan de gemeente is laagdrempelig en zorgt voor een goede doorgeleiding naar de gemeentelijke schuldhulpverlening. Daarom heeft de Rechtspraak besloten om de komende jaren een beweging te maken richting het rechtspraakbreed inzetten van schuldenfunctionarissen. Een startpakket gaat de rechtbanken helpen om snel daarmee te kunnen beginnen. Hieronder kort een toelichting op de verschillende initiatieven, die dus vallen onder de noemer Schuldenfunctionaris.

Schuldenrechter Den Haag en Rotterdam - rechtbanken Den Haag en Rotterdam

Als bij de voorbereiding van een zaak of op een zitting blijkt dat één van de partijen te kampen heeft met probleemschulden, kan binnen het project de schuldenrechter de hulp van een schuldenfunctionaris worden ingeroepen. Dat is een gerechtsjurist van de rechtbank die speciaal is opgeleid om mensen met schulden verder te begeleiden. Samen met de schuldenfunctionaris wordt bekeken of voor de schuldenaar een passend traject bij schuldhulpverlening mogelijk is. Ook via andere innovatieve maatregelen wordt in het project de schuldenrechter bekeken hoe een schuldenvrije toekomst voor schuldenaren weer binnen bereik komt.

Schuldenloket – rechtbank Limburg

Het Schuldenloket is een initiatief van rechtbank Limburg en is tot stand gekomen in samenwerking met de Kredietbank Limburg, Plangroep en de gemeenten Weert, Roermond, Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht. Rechters kunnen vanuit alle rechtsgebieden burgers naar het Schuldenloket doorverwijzen als in de rechtszitting blijkt van een (mogelijke) schuldenproblematiek; daar kunnen ze in gesprek met de schuldenfunctionaris. Het doel van het gesprek is om de betrokkene door te verwijzen naar en een afspraak te maken met de schuldhulpverlening van de woonplaats van betrokkene.

Schuldenaanpak rechtbank Gelderland

In dit project worden mensen met schulden die betrokken zijn in een rechtszaak gekoppeld aan een schuldhulpverlener van de gemeente (ook middels een schuldenfunctionaris). Verder worden ondernemers met schulden gekoppeld aan de juiste instantie. De pilot met de gemeentes Arnhem, Nijmegen, Ede en Apeldoorn zijn inmiddels uitgebreid naar alle 51 gemeentes in het arrondissement Gelderland.

Zorgverzekeraar Experiment 96 Rv "zorgverzekeringzaken" – rechtbank Amsterdam

De rechtbank Amsterdam werkt met Achmea samen in een pilot gericht op een goedkopere en effectievere procedure bij betalingsachterstanden van de zorgpremie. De pilot richt zich op verzekerden uit Amsterdam met een betalingsachterstand boven de € 500,- waarbij nog geen schuldhulpverleningstraject loopt. De rechtbank nodigt de verzekerden per brief, Whatsapp en e-mail uit voor de zitting. Op zitting is naast de zorgverzekeraar ook de Schuldhulpverlening aanwezig om te

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 maart 2023
kenmerk UIT 13507
pagina 8 van 9

helpen een realistische betalingsregeling te treffen. Als tijdens de zitting aan de orde komt dat er meer schulden spelen, kan de gedaagde in gesprek gaan met de schuldhulpverlener en zich desgewenst direct aanmelden. Eind 2022 zijn ook andere grote verzekeraars uitgenodigd om mee te doen.

Naar aanleiding van de positieve evaluatie begin 2022 heeft de rechtbank Rotterdam besloten ook van start te gaan met een pilot naar het voorbeeld van de rechtbank Amsterdam. In 2023 zal bekeken worden of de opgedane ervaringen zo positief zijn dat tot verdere uitbreiding kan worden overgegaan.

COMPLEXE SCHEIDINGEN

In 2016 is het Visiedocument Rechtspraak over echtscheidingen met kinderen gepubliceerd. Nog te vaak vormt een echtscheiding het begin van een felle strijd tussen de scheidende partijen die soms jaren kan duren. Regelmatig worden kinderen de inzet van de strijd. De Rechtspraak wil zich inzetten voor initiatieven die eraan bijdragen dat scheidingen minder conflicten opleveren en waarbij kinderen niet beschadigd worden. Een aantal rechtbanken en gerechtshoven experimenteert al geruime tijd met een andere aanpak van problematische scheidingen, om de schade voor de kinderen zoveel mogelijk te beperken.

Gezamenlijke toegang – Regiolabs (rechtbanken Den Haag en Oost Brabant)

De procedure gezamenlijke toegang ouders is een procedure waarin ouders van minderjarige kinderen zich samen met één deelnameformulier tot de rechter kunnen wenden bij onderlinge familierechtelijke juridische geschillen. Ouders worden in die procedure aangemoedigd om samen aan een oplossing te werken. De procedure is bedoeld voor ouders die uit elkaar zijn of uit elkaar willen gaan, maar die het niet lukt om afspraken met elkaar te maken over alle onderwerpen. Zoals bijvoorbeeld de zorg over de kinderen, de alimentatie of de verdeling van het huis. De proef is bedoeld voor ouders met kinderen jonger dan 18 jaar. Deze pilot loopt tot eind 2023.

Deelgeschillenrecht pilot – rechtbank Gelderland

De rechtbank Gelderland werkt met een nieuwe vorm van laagdrempelige en snelle rechtspraak met de Deelgeschillenrechter in Familiezaken. De kern van deze procedure is dat partijen 1 relatief eenvoudig deelgeschil - wat in de weg staat van het bereiken van een totaalregeling - versneld kunnen voorleggen aan de deelgeschillenrechter. Deze pilot loopt tot eind 2023.

Andere innovatieve projecten

Naast de projecten onder de vlag van maatschappelijk effectieve rechtspraak, zijn er ook andere innovatieve projecten. Een overzicht van deze projecten, ongeveer 40, staat op rechtspraak.nl. Een aantal voorbeelden:

GOO (Gericht op Oplossing) – Centrale Raad van Beroep

Het bieden van oplossingsgerichte en snelle rechtspraak in begrijpelijke taal. GOO is een procedure in zaken over de Participatiewet voor partijen die op de zitting met begeleiding van de rechter samen tot een oplossing willen komen. In zaken die daarvoor zijn geselecteerd krijgen partijen een brief over GOO. Zij kunnen dan binnen vier weken laten weten of zij een GOO zitting willen. Als partijen geen

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 maart 2023
kenmerk UIT 13507
pagina 9 van 9

GOO brief krijgen maar wel allebei een GOO behandeling willen kunnen zij daar gezamenlijk om vragen. Als partijen op de zitting niet tot een gezamenlijke oplossing komen, doet de rechter mondeling uitspraak. De rechter wordt geen mediator en blijft in de uitspraak gebonden aan de wet.

Panda – Rechtbank Gelderland

De doelstelling van het project Panda is efficiënter en productiever werken met kwaliteitsbevordering, waardoor de rechtzoekende eerder en beter geholpen wordt. Uitgaande van dezelfde capaciteit aan rechters, wordt in het vooronderzoek door middel van herinrichten van processen en gebruik maken van delegatie aanvullende juridische ondersteuning ingezet.

Vidorechtspraak Venray – rechtbank Limburg

Instellingsverzoeken bewind en/of mentorschap worden via een videoverbinding (tussen de rechtbank Limburg en het gemeentehuis in Venray) behandeld. Deze pilot liep van november 2019 tot en met november 2020. Na een succesvolle evaluatie is de werkwijze opgenomen in het werkproces van team toezicht. Rechtbank Limburg onderzoekt nu of andere gemeenten interesse hebben om op dezelfde manier als de gemeente Venray deze mogelijkheid aan te bieden.

Hoogachtend,

Henk Naves
Voorzitter Raad voor de rechtspraak

